

La frontera

Guillem RAUSA

La frontera mexicano-americana ha estat un dels elements topològics més utilitzats per les pel·lícules de l'oest. Símbol de llibertat i paradís de bandits en pel·lícules com *Grupo Salvaje*, *Pat Garret y Billy the Kid* o en algunes obres de Sergio Leone, ha representat des del revers una barrera a franquejar per entrar a l'*american dream*, o en alguns casos, la rebotiga de l'*american nightmare*.

En *Río Abajo*, la frontera fluvial és l'obstacle físic i polític que embussa

Victoria Abril, ¿capaç de suscitar tanta passió?

l'amor, ja per ell mateix, bastant impossible, entre una prostituta mexicana i un nord-americà aspirant a policia. El director, José Luis Borau, posseïdor d'una escassa i interessant

filmografia, que inclou títols com *Furtivos* o *La Sabina*, fa servir una certa tipologia del *western* per a oposar els seus personatges. Ha canviat el *saloon* per un sòrdid prostíbul,

però encara trobem el vell tema del xèrif que viola les normes establides per amor d'una prostituta.

Així i tot, la història d'amor no acaba de quallar del tot. A pesar de la bona actuació de Victoria Abril, un no s'acaba de creure que el ianqui, que té més bé pinta de jugador de *waterpolo*, munte tal *cristo* per tal d'aconseguir els favors de l'Abril. Si fos Kelly Le Brock, ho entendria millor.

Queda, això sí, un apreciable al·legat contra les condicions de la immigració dels *mojados*, una simpàtica galeria de secundaris (incloent-hi Sam Jaffe en l'últim paper que interpretà) i una bona fotografia de Teo Escamilla.

Quatre imatges per a un pla

EQUIP D'ESTUDIS URBANÍSTIC

En un moment de revisió del Pla General d'Ordenació Urbana de València, el Col·legi Oficial d'Arquitectes ofereix una interessant exposició que cal considerar com una aportació al tema. És una exposició que fàcilment pot passar desapercebuda, perquè no tracta de la ciutat monumental, ni de la central, ni de les grans infraestructures. És un estudi de la realitat de quatre barris perifèrics —quatre imatges— de València.

El Pla General vigent es caracteritza, entre altres coses, per l'absència d'una normativa de protecció del patrimoni arquitectònic, tant del central com el d'antics nuclis indepen-

dents, que en l'actualitat també són part definitiva de la ciutat. Aquest és el cas de Borbotó, Benimaclet, Campanar i el Cabanyal, els barris que estudia l'exposició del Col·legi d'Arquitectes. Aquests nuclis han estat sotmesos, tret de Borbotó, a un creixement desmesurat, sota una planificació urbanística ignorant de la realitat històrica anterior i del medi físic de l'horta.

Els plans especials del centre històric de València, tot i que discutibles en diversos aspectes, han abordat ja una revisió de l'urbanisme vigent. Hi ha, però, el perill que la perifèria urbana reste poc valorada o tractada més tangencialment. De fet, encara no ha estat abandonada del tot

una visió academicista del que és el patrimoni arquitectònic i urbanístic, que el redueix als monuments o a l'arquitectura d'estil. D'altra banda, el sentit desenvolupista de fa unes dècades tampoc no ha estat superat, com ho demostren els intents de l'Ajuntament de tornar al projecte de Tercer Cinturó.

L'exposició que comentem, no cal dir-ho, ha estat feta des d'una altra òptica. La documentació gràfica passa revista als elements referencials del territori, a les tipologies i les altures de l'edificació i al planejament vigent en cadascun d'aquests barris, mitjançant cartografia, plànols, fotos i text. I es completa amb unes propostes particulars per a cada nucli.

Els criteris genèrics de tot això són ben clars: protecció del nucli històric de les quatre zones, redisseny de les vies perimetrals de trànsit que els adequa a

una escala més humana i lúdica, limitació del creixement i protecció de l'horta al màxim, reordenació de les àrees internes amb la creació d'elements de referència urbana. El resultat de les propostes, tot i que no inamovible, és ben interessant. Caldria destacar, en el cas del Cabanyal, la relativa a l'ús dels terrenys que quedaran alliberats amb el previst soterrament de la via del ferrocarril: han de servir per a millorar-hi la qualitat de vida.

El treball fet amb aquesta exposició enllaça, d'alguna manera, amb els que fa a Barcelona el Laboratori d'Urbanisme que dirigeix M. Solà Morales, que suposen una revisió de l'urbanisme vigent en les societats occidentals.

Només una crítica: l'abandó de la llengua catalana, quan la mateixa Comissió, en un treball anterior (¿Cinturons o Bypass?) n'havia fet ús exclusiu.